

Proto nelze též, byť i skutečně Dr. Richard M. stal se učiněným mu sdělením do jisté míry též svědkem činu, odvozovati z Šu 40 tr. ř. překážky, by nepoužil výsady Šu 152 čís. 2 tr. ř., to tím méně, ano není podkladu pro podezření, že by šlo o pokus zneužití Šu 152 čís. 2 tr. ř. za účelem vymknutí se z povinnosti svědecké. Podotknuto budiž, že Dr. Richard M. sice tvrzení, že jde tu o sdělení podle Šu 152 čís. 2 tr. ř. nijak zvláště neosvědčil, že však pravdivost jeho tvrzení ani soudem odvolacím nebyla brána v pochybnost. Bylo proto o zmateční stížnosti podle Šu 33 tr. ř. uznati podle §§ů 292, 479 tr. ř. právem, jak se stalo.

Čís. 2379.

Porotní soud jest povinen dáti eventuální otázku (§ 320 tr. ř.) pouze tehdy, byly-li při hlavním přelíčení tvrzeny nebo alespoň přímo napovězeny takové skutečnosti, podle nichž by skutek spadal pod zákon, který není přísnějším než zákon v obžalobě uvedený; pouhá možnost, že by podle výsledků hlavního přelíčení nebylo vyloučeno i mírnější právní posuzování činu, nezavazuje ještě k oné otázce (§ 344 čís. 6 tr. ř.).

Žárlivost jest pohnutkou vylučující jednání neopatrné; jest proto za předpokladů vylučujících vražedný úmysl dáti eventuální otázku na zločin zabití (§ 140 tr. zák.), nikoliv na přečin Šu 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 19. května 1926, Zm II 130/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu v Brně ze dne 18. února 1926, jímž byl obžalovaný uznán vinným toliko přečinem proti bezpečnosti života ve smyslu Šu 335 tr. zák., zrušil výrok porotců, pokud jím zodpověděli VI. eventuální otázku, a rozsudek na něm se zakládající jako zmatečné a vrátil věc zemskému trestnímu soudu v Brně jako soudu porotnímu, by ji v nejbližším porotním zasedání znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující pouze důvod zmatečnosti čís. 6 Šu 344 tr. ř., pokud nebyla porotcům dána eventuální otázka na zločin zabití ve smyslu Šu 140 tr. zák., nelze upřítí oprávnění. Dlužno předeslati, že zmatek podle Šu 344 čís. 6 tr. ř. nenastává již tím, že soud nepoužil práva, jemu příslušejícího, by dal porotcům příležitost, vysloviti se o kvalifikaci trestného činu podle jiného zákona, než ke kterému přihlíží hlavní otázka. Zmatek ten přivodí se výhradně tím, že soud nedostál zákonnému závazku, porušiv, nedav otázky, předpis, podle něhož byl k tomu povinen. A taková povinnost tu jest podle jasného znění Šu 320 tr. ř. pouze tehda, byly-li při hlavním přelíčení tvrzeny aneb alespoň přímo napovězeny takové skutečnosti, podle nichž by skutek obžalovanému za vinu daný — předpokládajíc jejich pravdivost — spadl pod zákon, který není přísnějším, než zákon v obžalobě uvedený; pouhá

možnost, že by podle výsledků hlavního přelíčení nebylo vyloučeno i mírnější právní posuzování činu, nezavazuje ještě soud k otázce eventuální a nenastává v důsledcích toho ještě zmatek podle §u 344 čís. 6 tr. ř., jestliže soud nepoužil práva jemu příslušejícího. Vycházejíc z těchto právních pravidel nutno zmateční stížnosti státního zastupitelství dáti za pravdu, že v souzeném případě byly výsledky hlavního přelíčení jasně napovězeny, ba z části při něm přímo tvrzeny skutečnosti, jež odůvodňovaly otázku eventuální na zločin zabití podle §u 140 tr. zák. Přichází tu, jak zmateční stížnost právem dovozuje, především v úvahu celá řada svědeckých výpovědí, které poukazují k tomu, že čin proti Marii L-ové byl spáchán obžalovaným ze žárlivosti; žárlivost jako pohnutka činu předpokládá nutně jednání úmyslné, může však poukazovati jak k vražednému úmyslu, tak i k jinému nepřátelskému úmyslu (zabití), vylučuje však pouhé jednání z neopatrnosti (§ 335 tr. zák.). Nelze dále pomínouti, že obžalovaný nejen, jak zmateční stížnost státního zastupitelství uvádí, o tom »fantasoval«, nýbrž vážně a důsledně při svých výsleších dne 7. února 1925, dále při prvním jakož i druhém hlavním přelíčení tvrdil, že podle svého mínění zranil L-ovou jen nepatrně, a že, když viděl, že L-ová padla, obrátil zbraň proti sobě. V těsné spojitosti s tímto zodpovídáním se obžalovaného jest pak výpověď svědka Dra Antonína V-ě, jenž seznal, že obžalovaný, když mu byl na klinice sdělen pravý stav věci, počal se třásti na celém těle; nechtěl tomu věriti, že L-ová jest již pohřbena; řekl, že to není možné, že jí přece ničeho neučinil, a že byla pouze lehce uškrábnuta střelou na čele. Toto tvrzení obžalovaného (soudní i mimosoudní), pak jeho (zřejmě nepřetvářené) zděšení při zprávě o osudných (jím zjevně neočekávaných) následcích jeho jednání nevylučuje ovšem samo o sobě ještě jednání z neopatrnosti (§ 335 tr. zák.), vždyť mohl býti i polekán, když slyšel, že L-ová přišla jeho neopatrností o život; tvoří však současně i důležitou oporu pro záměry obžalovaného, posuzuje-li se činnost jeho jako úmyslná, jestliť tím podmíněn výklad, že jednal sice proti L-ové v úmyslu nepřátelském (§ 140 tr. zák.), nikoli však v úmyslu vražedném, ježto by tu pak přece nebylo příčiny k takovému zděšení a tvrzení.

Použije-li se v úvodu tohoto rozhodnutí vytčených právních pravidel na tyto po stránce skutkové zjištěné dvě okolnosti — žárlivost jako pohnutka činu na jedné, důsledné tvrzení obžalovaného, že L-ovou jen nepatrně zranil, na druhé straně, — pak nutno říci toto: Žádná z těchto dvou skutečností nezavazovala s a m a o s o b ě ještě soud, by dal porotcům eventuální otázku na zločin zabití; neboť zjištěná pohnutka (žárlivost) poukazuje v stejné míře k vraždě jako k zabití; a ono zodpovídání se po případě chování se obžalovaného před lékařem připouští jednání jak z úmyslu nepřátelského tak z nedbalosti; jde tu tedy, posuzuje-li se ta i ona skutečnost zcela o d d ě l e n ě pro sebe, o pouhé m o ž n o s t i případného mírnějšího posuzování, již není ještě podmíněna povinnost soudu, by dal porotcům příslušnou otázku eventuální. Avšak obě tyto skutečnosti souvisejí těsně a nerozlučitelně; je nemyslitelno, posuzovati každou pro sebe zvlášť; jest nemožno, oddělití pohnutku činu od způsobu jeho uskutečnění, jak se zračí v zodpovídání

se obžalovaného. A zkoumají-li se tyto dvě důležité skutečnosti, jak to předpokládá přirozený a jedině správný běh věci, ve své spojitosti a svém vzájemném vztahu, pak podává se logickou nutností tento závěr: Pohnutkou činu byla žárlivost, tedy pohnutka v y l u č u j í c í jednání n e o p a t r n é; uskutečnění jeho se dělo podle zodpovídání se obžalovaného za předpokladů, v y l u č u j í c í c h úmysl v r a ž e d n ý; zbývá tu tedy při této kombinaci pohnutky se zodpovídáním a chováním se obžalovaného ze všech složek shora vytčených jedině ú m y s l n e p ř á t e l s k ý, poukazující k zločinu zabití podle §u 140 tr. zák. Byl tu tedy vrozenou spojitostí obou těchto konkrétních skutečností nepochybně indikován nepřátelský úmysl a porotní soud tudíž pochybil, neposkytnuv porotcům možnost, by skutek posoudili i s hlediska tohoto méně trestného činu. Rozsudek jest tedy zmatečným podle čís. 6 §u 344 tr. ř. Předpoklady pro uplatňování tohoto zmatku (poslední odstavec §u 344 tr. ř.) jsou rovněž splněny: Veřejný obžalobce učinil návrh na eventuální otázku, a, když byl zamítnut, vyhradil si zmateční stížnost. Bylo proto výroky porotců v VI. eventuální otázce a rozsudek na něm založený zrušiti jako zmatečné a věc vrátiti zemskému trestnímu soudu jako soudu porotnímu, by ji v nejbližším porotním zasedání v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

Čís. 2380.

Pro výklad druhé věty prvního odstavce §u 390 tr. ř. jest použití obdobně zásad §u 389 tr. ř.

Otázku náhrady útrat dlužno posuzovati ohledně každého jednotlivého z několika skutků v témže řízení projednávaných zvláště, zejména i pokud jde o účast toho kterého obžalobce a toho kterého obžalovaného na části trestního řízení k tomuto skutku se vztahující (posl. věta §u 389, § 393 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 20. května 1926, Zm I 277/26.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do usnesení okresního soudu v Bochově ze dne 13. října 1925, kterým byla potvrzena vykonatelnost výroku v rozsudku téhož soudu ze dne 15. května 1925 obsaženého, avšak rozsudkem krajského jakožto odvolacího soudu v Chebu ze dne 12. srpna 1925 zrušeného, že se obžalovaní odsuzují podle §u 393 tr. ř. solidárně k náhradě útrat právního zastoupení a poplatků znalců s výhradou poplatků cestovních penízem 1.313 Kč 38 h a penízem 123 Kč jakož i do usnesení okresního soudu v Bochově ze dne 6. října 1925, kterým bylo vysloveno, že se útraty odvolacího řízení, které jest obžalovanými soukromým obžalobcům nahraditi, stanoví penízem 717 Kč 60 h — takto právem: Ona usnesení se zrušují a zrušuje se v důsledku toho i další usnesení okresního soudu v Bochově ze dne 18. prosince 1925, pokud jím byla zamítnuta žádost Anny Z-ové o rozdělení útrat trestního řízení na jednotlivé obžalované; okresnímu soudu v Bochově